

Ερωτήσεις σύντομης απάντησης

1. Να διερευνήσετε τους λόγους για τους οποίους η οικονομία της Ελλάδας, πολλές δεκαετίες μετά την ανεξαρτησία της, εξακολουθεί να είναι αρχαϊκή.
2. Σε ποιο μοντέλο (πρότυπο) ανάπτυξης είναι προσανατολισμένη η χώρα και για ποιους λόγους αυτό δεν επιτυγχάνεται αρκετές δεκαετίες μετά την απόκτηση της ανεξαρτησίας;
3. Να παρουσιάσετε τις επιπτώσεις που είχε στον πολιτικό και οικονομικό τομέα της μικρής Ελλάδας η ύπαρξη ισχυρών κέντρων ελληνισμού έξω από τα σύνορά της και η εθνική ιδεολογία που δημιουργήθηκε ως επακόλουθό της.
4. Να εξηγήσετε πώς το όραμα της “Μεγάλης Ιδέας” αποτέλεσε τροχοπέδη στην εσωτερική ανάπτυξη του ελληνικού κράτους.
5. α) Για ποιους λόγους το μέχρι το 1913 εμπόριο της Ελλάδας ήταν κατά κανόνα εξωτερικό και ποιες συνέπειες είχε αυτό στην ελληνική οικονομία;
β) Να το συγκρίνετε με το εμπόριο των ελλήνων του εξωτερικού.
6. Να προσδιορίσετε τους λόγους για τους οποίους η εσωτερική εμπορική κίνηση της Ελλάδας παρέμεινε σε χαμηλά επίπεδα κατά τον 19ο αιώνα.
7. Να αναφέρετε σύντομα τους λόγους που ευνόησαν την ανάπτυξη του εμπορίου της Ελλάδας με το εξωτερικό κατά το 19ο αιώνα.
8. Να επισημάνετε τις συγκυρίες που ευνόησαν τη ναυτιλιακή και εμπορική δραστηριότητα των Ελλήνων προεπαναστατικά και να εντοπίσετε τι απέμεινε από αυτήν μετά τη δεκαετία 1820-1830.
9. Να αιτιολογήσετε τη ναυτιλιακή και εμπορική ανάπτυξη πολλών παραλιακών περιοχών του ελληνικού χώρου κατά τον 18ο αιώνα.
10. Να αναφέρετε τις ενέργειες στις οποίες προέβη το ελληνικό κράτος και η ιδιωτική πρωτοβουλία για την ανάπτυξη της ελληνικής ατμοπλοΐας μετά τα μέσα του 19ου αιώνα.
11. Να αναφέρετε τους παράγοντες που ανέδειξαν τη Σύρο σε σημαντικό κέντρο της ελληνικής εμπορικής ναυτιλίας μετεπαναστατικά (βλ. και προσφυγικό).
12. α) Να ορίσετε τις “εθνικές γαίες”.

- β) Να αναφέρετε τους τρόπους αξιοποίησής τους από το ελληνικό κράτος στη διάρκεια του Αγώνα Ανεξαρτησίας.
13. Να καταδείξετε τις παραμέτρους που κατέστησαν σύνθετο πρόβλημα τη διανομή των “εθνικών γαιών”.
14. Να αναφέρετε τις συνέπειες του πολυτεμαχισμού των “εθνικών γαιών” στο πολιτικοκοινωνικό επίπεδο.
15. Να παρουσιάσετε τον τρόπο με τον οποίο επιλύθηκε το πρόβλημα των “εθνικών γαιών” κατά τα χρόνια 1870-71.
16. Να επισημάνετε τις συνέπειες της αγροτικής μεταρρύθμισης του 1871 στην οικονομική ζωή της Ελλάδας.
17. Να διερευνήσετε τους λόγους για τους οποίους η δημιουργία τραπεζικού συστήματος στην Ελλάδα αποτέλεσε κεντρικό σημείο στους κυβερνητικούς σχεδιασμούς.
18. α) Ποιες ανάγκες επεδίωκε να καλύψει η ίδρυση τραπεζικών ιδρυμάτων στην Ελλάδα το 19ο αιώνα;
β) Κάτω από ποιες συνθήκες ιδρύθηκε η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδας; Να παρουσιάσετε συνοπτικά τη δραστηριότητά της στα πρώτα στάδια της ίδρυσής της.
19. Πώς θα χαρακτηρίζατε το πιστωτικό σύστημα της χώρας και ποια σχέση είχε με την τοκογλυφία;
20. Να αναφέρετε τους παράγοντες που συνετέλεσαν στην ανάπτυξη της εκμετάλλευσης του υπεδάφους κατά τον 19ο αιώνα στην Ελλάδα.
21. α) Να αναφέρετε τους λόγους για τους οποίους η βιομηχανική ανάπτυξη παρέμεινε στάσιμη κατά τις πρώτες δεκαετίες της Ανεξαρτησίας.
β) Να παρουσιάσετε τους λόγους για τους οποίους η βιομηχανική ανάπτυξη υπήρξε υποτονική μέχρι το 1912-1913.
22. Να προσδιορίσετε τα χαρακτηριστικά των πρώτων μονάδων παραγωγής στον ελληνικό χώρο κατά τις πρώτες δεκαετίες της Ανεξαρτησίας.
23. Να αναφέρετε τους παρωθητικούς και ανασταλτικούς παράγοντες για την κατασκευή οδικού δικτύου.
24. Ποιες άλλες κατηγορίες δημοσίων έργων γνωρίζετε πλην της συγκοινωνίας;

25. Κάτω από ποιες συνθήκες και συγκυρίες δημιουργήθηκαν οι προϋποθέσεις για υλοποίηση των σχεδίων κατασκευής σιδηροδρομικών δικτύων;
26. Να παρουσιάσετε την προσφορά του σιδηροδρομικού δικτύου στην Ελλάδα.
27. Να προσδιορίσετε τους λόγους που οδήγησαν στη διακοπή των επενδύσεων στο χώρο του σιδηροδρόμου.
28. Να εντοπίσετε τις συνέπειες που είχε η λειτουργία του σιδηροδρόμου στην ελληνική κοινωνία.
29. Να παρουσιάσετε τους λόγους που επέβαλλαν τη δανειοληπτική πολιτικών των ελληνικών κυβερνήσεων και τις επιπτώσεις που συνεπάγονταν στην εθνική οικονομία κατά τα έτη (1824-1890).
30. Να αναφερθείτε στο ρόλο του Δ.Ο.Ε. και στα αποτελέσματα που είχε.
31. Ποιες ανάγκες, στη δεκαετία του 1860, οδήγησαν το ελληνικό κράτος στην αναζήτηση τρόπων αξιοποίησης των δυνατοτήτων της ομογένειας;
32. α) Να προσδιορίσετε τις συνθήκες που οδήγησαν τους έλληνες κεφαλαιούχους της Διασποράς στο να αναζητήσουν στην Ελλάδα νέο πεδίο επιχειρηματικής δραστηριότητας.
β) Σε ποιους τομείς της οικονομίας του ελληνικού κράτους αναπτύχθηκε η επιχειρηματική τους δραστηριότητα;
33. Να περιγράψετε τις συνθήκες κάτω από τις οποίες έλαβε χώρα η μαζική εισροή (διείσδυση) κεφαλαίου από τους ομογενείς της διασποράς στην Ελλάδα.
34. Γιατί χαρακτηρίζεται το εξωελλαδικό ελληνικό κεφάλαιο χρυσή εφεδρεία;
35. Πώς αντιμετώπιζαν οι έλληνες της Διασποράς το ελληνικό βασίλειο κατά τις πρώτες δεκαετίες του ελεύθερου βίου;
36. Να αιτιολογήσετε το χαρακτηρισμό της οικονομικής συμπεριφοράς των πλουσίων ομογενών ως “κερδοσκοπικής” κατά τον 19ο αιώνα.
37. Να αιτιολογήσετε την αλλαγή οικονομικής συμπεριφοράς των ομογενών κεφαλαιούχων προς το ελληνικό κράτος κατά τη δεκαετία του 1860.
38. Να σχολιάσετε την επενδυτική δραστηριότητα των ελλήνων της Διασποράς στον ελλαδικό χώρο (σε 5-8 γραμμές).

39. Να περιγράψετε τις συνθήκες κάτω από τις οποίες διεκόπησαν οι δραστηριότητες των ελλήνων κεφαλαιούχων στην ανατολική Μεσόγειο και να διερευνήσετε τις συνέπειες που είχε αυτό στην ελλαδική οικονομία.
40. α) Ποιοι παράγοντες επέτρεψαν τη δημιουργία των μεγάλων τσιφλικιών στην Ελλάδα του 19ου αιώνα;
β) Να παρουσιάσετε συνοπτικά τις επιπτώσεις της δημιουργίας των τσιφλικιών στην οικονομική και κοινωνική ζωή του τόπου.
41. Να παρουσιάσετε (σε δέκα γραμμές) τον τρόπο αντιμετώπισης εκ μέρους των ελληνικών κυβερνήσεων του προβλήματος των τσιφλικιών της Θεσσαλίας.
42. Ποιο ήταν το κύριο αίτημα των Θεσσαλών ακτημόνων από το 1881-1910 και πώς εκφράστηκε;
43. Να παρουσιάσετε τις πρακτικές των Θεσσαλών τσιφλικιάδων που δημιούργησαν εντάσεις και τις πολιτικές επιπτώσεις που είχαν.
44. α) Να εκθέσετε το περιεχόμενο της αγροτικής μεταρρύθμισης του 1917.
β) Να προσδιορίσετε τις συνέπειες της αγροτικής μεταρρύθμισης στην οικονομική ζωή της χώρας.
45. Πότε ξεκίνησε και πότε ολοκληρώθηκε η αγροτική μεταρρύθμιση, ποιους στόχους και ποια αποτελέσματα είχε; (σε 10 γραμμές).
46. Να αναλύσετε τη φράση: *“στον ιδεολογικό τομέα η επικράτηση της Μεγάλης Ιδέας εμπόδιζε την ανάπτυξη και διάδοση ιδεολογιών με κοινωνικό, ταξικό περιεχόμενο”*.
47. Ποιοι παράγοντες επηρέασαν θετικά ή αρνητικά την εξέλιξη του εργατικού κινήματος στην Ελλάδα;
48. Γιατί η ενσωμάτωση της Θεσσαλονίκης στην Ελλάδα αποτέλεσε σταθμό για το εργατικό κίνημα;
49. Να παρουσιάσετε συνοπτικά τις επιλογές της παράταξης του “Βενιζελισμού” όσον αφορά στην ανάπτυξη του ελληνικού κράτους.
50. Να ορίσετε την πολιτική που ονομάστηκε “Βενιζελισμός”:
α) σε οικονομικό και β) σε εθνικό επίπεδο.

51. Σε ποιες κοινωνικές ομάδες στηρίχθηκε ο Βενιζέλος κατά την προσπάθεια προσδιορισμού και υλοποίησης των επιλογών του σχετικά με την ανάπτυξη του κράτους;
52. Για ποιους λόγους η Ελλάδα του Βενιζέλου ήταν μια υπολογίσιμη δύναμη;
53. Ποιους λόγους είχε η αστική τάξη να εμφανίζεται ως φορέας της “Μεγάλης Ιδέας”;
54. Πώς θα χαρακτηρίζατε την οικονομική πορεία της χώρας στο μεσοπόλεμο και γιατί;
55. Να αναφέρετε τα αίτια της μετανάστευσης των Ελλήνων κατά το τέλος του 19ου και τις αρχές του 20ου αιώνα.
56. Με ποιους τρόπους κάλυψε η Ελλάδα το κόστος συμμετοχής της στον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο;
57. Ποιες συνέπειες είχε για την οικονομική ζωή της Ελλάδας ο ιδιόμορφος εξωτερικός δανεισμός από ευρωπαϊκές χώρες για την αντιμετώπιση των αναγκών του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου;
58. Γιατί ο δανεισμός της Ελλάδας το 1917 χαρακτηρίστηκε ιδιόμορφος και ποιες επιπτώσεις συνεπαγόταν αυτός;
59. Να διερευνήσετε τους λόγους που η πολιτική και κοινωνική επιρροή των σοσιαλιστικών ομάδων στην Ελλάδα ήταν μικρή.
60. Πώς αντιμετώπισαν οι ελληνικές κυβερνήσεις το οικονομικό αδιέξοδο που δημιούργησαν οι πολεμικές δαπάνες του μικρασιατικού πολέμου;
61. α) Να παρουσιάσετε συνοπτικά τις ενέργειες στις οποίες προέβη το ελληνικό κράτος για την αντιμετώπιση του προβλήματος αποκατάστασης των προσφύγων.
β) Να εκτιμήσετε την αποτελεσματικότητα του κρατικού μηχανισμού στην αντιμετώπιση του προσφυγικού προβλήματος.
62. Να αναφερθείτε στον ρόλο της Τράπεζας της Ελλάδας στην εθνική οικονομία.
63. *Επιτροπή Αποκατάστασης Προσφύγων*: συνθήκες ίδρυσης, μέλη, σκοπός της ίδρυσής της, οικονομικοί πόροι, το έργο της.

- 64.** Να παρουσιάσετε το περιεχόμενο του οικονομικού όρου “κλήριγκ”.
- 65.** Να προσδιορίσετε τους λόγους για τους οποίους η Ελλάδα εισήλθε σε μια περίοδο κρατικού παρεμβατισμού μετά το 1932 και τις επιπτώσεις του σε πολιτικό επίπεδο.
- 66.** Να αναφέρετε τους στόχους που η Επιτροπή Αποκατάστασης προσφύγων έθεσε και να αποτιμήσετε το έργο της.

Ερωτήσεις αντικειμενικού τύπου

Ερωτήσεις αντιστοίχισης

Να γράψετε, στο κενό αριστερά, το γράμμα του δεδομένου της στήλης Β που αντιστοιχεί στο δεδομένο της στήλης Α. (Κάποια δεδομένα της στήλης Β περισσεύουν).

A.	B.
1. ___ ΔΟΕ	α. εταιρεία που ανέλαβε την εγκατάσταση μονάδων παραγωγής ηλεκτρισμού στην Αθήνα
2. ___ Τανζιμάτ	β. μέθοδος διακανονισμού με βάση διακρατικές συμφωνίες κοστολόγησης των προς ανταλλαγή προϊόντων
3. ___ Φεντερασιόν	γ. πολυεθνική εργατική οργάνωση
4. ___ Πάουερ	δ. επιτροπή στελεχωμένη από εκπροσώπους έξι δυνάμεων για την υποχρεωτική διαχείριση εσόδων και εξόδων του ελληνικού κράτους
5. ___ Κλήριγκ	ε. μεταρρύθμιση που έδινε διευρυμένα δικαιώματα στους χριστιανούς
	στ. γερμανική εταιρεία εγκατάστασης τηλεφωνικού δικτύου
	ζ. επιτροπή αποκατάστασης προσφύγων

Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής

- Οι Έλληνες κεφαλαιούχοι εκτός Ελλάδος επένδυσαν τα χρήματά τους στον ελλαδικό χώρο:
  - για να ωφελήσουν την πατρίδα
  - για να μεγιστοποιήσουν τα κέρδη τους
  - επειδή υπέκυψαν σε πολιτικές πιέσεις
  - επειδή είχε ξεσπάσει γενικός πόλεμος στην Ευρώπη
- Η κυριαρχούσα μορφή στην ελληνική γεωργία τον 19ο αιώνα ήταν:
  - τα τσιφλίκια

- β) η μικροαγροτική παραγωγή οικογενειακού τύπου
γ) το μισακάρικο
δ) τα βακουφικά (κτήματα εκκλησιαστικά)
3. Το κυρίαρχο ταξικό στοιχείο στην ελληνική κοινωνία του 19ου αιώνα ήταν:
α) ο παραγωγικός κτηματίας
β) ο βιομήχανος
γ) ο μεσάζων και ο χρηματιστής αστός
δ) ο εργάτης
4. Τα περισσότερα μέλη της ελληνικής τάξης των γαιοκτημόνων:
α) υιοθέτησαν μια οικονομική συμπεριφορά που δεν ευνοούσε την ανάπτυξη
β) οδηγήθηκαν σε σώρευση κεφαλαίου
γ) η στρατηγική τους στόχευε στον καπιταλιστικό μετασχηματισμό του αγροτικού τομέα
δ) επένδυαν στη βιομηχανία
5. Την πρώτη θέση στην κατηγορία των εξαγώγιμων ελληνικών προϊόντων κατά τον 19ο αιώνα κατέχει:
α) το βαμβάκι
β) ο μόλυβδος
γ) η σταφίδα
δ) το σιτάρι

Συνδυασμός ερωτήσεων πολλαπλής επιλογής και σύντομης απάντησης

1. **A.** Στη διάρκεια του 19ου αιώνα η ελληνική ναυτιλία χαρακτηρίστηκε συνολικά:
α) από πορεία ανοδική
β) από μεγάλες και παρατεταμένες κρίσεις
γ) από στασιμότητα και ύφεση
δ) εξαφανίστηκε κάτω από τη συντριπτική υπεροχή της επαναδραστηριοποίησης του αγγλογαλλικού στόλου
- B.** Να παρουσιάσετε τους τρόπους με τους οποίους η ελληνική εμπορική ναυτιλία αντιμετώπισε την “πρόκληση” του ατμού.
2. **A.** Η πιο γνωστή περιοχή μεταλλευτικής δραστηριότητας από το 1866 στην Ελλάδα υπήρξε:
α) η Μήλος
β) η Νάξος
γ) η Θήρα
δ) το Λαύριο

- B.** Να αναφέρετε τα μεταλλευτικά υλικά που το ελληνικό υπέδαφος προσέφερε και ενισχύθηκε έτσι το συνάλλαγμα από το εξωτερικό.
- 3. A.** Συνώνυμο της ανάπτυξης κατά τον 19ο αιώνα έγινε:
- ο σιδηρόδρομος
  - οι καμινάδες των εργοστασίων
  - οι εργατικές πολυκατοικίες
  - τα ατμόπλοια
- B.** Να αναφερθείτε με συντομία στις δυσκολίες που αντιμετώπισε η κατασκευή σιδηροδρομικής υποδομής στην Ελλάδα.
- 4. A.** Οι μονάδες παραγωγής που εμφανίστηκαν κατά τις πρώτες δεκαετίες της Ανεξαρτησίας και μπορούν να χαρακτηριστούν βιομηχανικές σχετίζονταν με:
- την επεξεργασία αγροτικών προϊόντων
  - την ανάπτυξη της τσιμεντοβιομηχανίας
  - την εκμετάλλευση μεταλλευτικών κοιτασμάτων
  - την άντληση πετρελαίου
- B.** Να αναφέρετε τους παράγοντες που συνετέλεσαν στη βραδύρρυθμη ανάπτυξη της βιομηχανίας (σε λίγες σειρές).
- 5. A.** Η υπερπόντια μετανάστευση στις ΗΠΑ:
- οδήγησε τη χώρα σε εξωτερικό δανεισμό
  - ενίσχυσε την οικονομία της υπαίθρου
  - ανέστειλε το ενδιαφέρον ξένων επενδυτών για επενδύσεις στην Ελλάδα
  - είχε ως αποτέλεσμα την επιβολή του καθεστώτος Διεθνούς Οικονομικού Ελέγχου (ΔΟΕ)
- B.** Να αιτιολογήσετε την επιλογή σας.

Συνδυασμός ερωτήσεων πολλαπλής επιλογής και συμπλήρωσης

- 1. A.** Θεμελιωτής και πρώτος διοικητής της Εθνικής Τράπεζας ήταν:
- ο Εϋνάρδος
  - ο Συγγρός
  - ο Σκουζές
  - ο Σταύρου
- B.** Το μεγάλο πλεονέκτημα της Εθνικής Τράπεζας, και ταυτόχρονα η κύρια πηγή εσόδων της, ήταν το ..... δικαίωμα, η δυνατότητά της να .....